KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 17.6.2026 r.
COM(2026) 277 final

ANNEX

ZAŁĄCZNIK

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z oceny dyrektywy (UE) 2018/1673 w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych

{SWD(2026) 148 final}

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

oceniające, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania dyrektywy (UE) 2018/1673 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2018 r. w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych

1 WPROWADZENIE

Dyrektywa 2018/1673 w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych (zwana dalej „dyrektywą") weszła w życie 2 grudnia 2018 r. 25 państw członkowskich UE[1] związanych dyrektywą (tj. wszystkie z wyjątkiem Danii i Irlandii) musiało wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania tej dyrektywy do 3 grudnia 2020 r.

Zgodnie z art. 14 akapit pierwszy dyrektywy w niniejszym sprawozdaniu oceniono, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania dyrektywy. Niniejsze sprawozdanie przedłożono jako załącznik do sprawozdania zgodnie z art. 14 akapit drugi dyrektywy, w którym oceniono wartość dodaną dyrektywy.

Niniejsza analiza opiera się na informacjach przekazanych Komisji Europejskiej przez państwa członkowskie do 20 października 2025 r., a także na badaniu zewnętrznym.

W dyrektywie określono wspólne definicje przestępstw i kar obowiązujące we wszystkich państwach członkowskich UE, mające na celu zwalczanie prania pieniędzy, aby ułatwić współpracę policyjną i sądową oraz zapobiegać wykorzystywaniu przez przestępców mniej rygorystycznych systemów krajowych. Ponieważ pranie nielegalnych dochodów stanowi jeden z głównych czynników sprzyjających przestępczości zorganizowanej, dyrektywa przyczynia się do osłabienia bazy finansowej siatek przestępczych i wspiera działania mające na celu ich rozbicie. Zgodnie z dyrektywą państwa członkowskie są zobowiązane do kryminalizacji umyślnej konwersji lub umyślnego przekazania mienia, o którym wiadomo, że pochodzi z działalności przestępczej, a także ukrywania lub zatajania prawdziwego charakteru, źródła, miejsca położenia, przemieszczania lub własności tego mienia oraz nabywania, posiadania lub wykorzystywania takiego mienia. Dyrektywa umożliwia również państwom członkowskim rozszerzenie zakresu przestępstwa prania pieniędzy na przypadki, w których sprawca „podejrzewał lub powinien był wiedzieć", że mienie pochodzi z działalności przestępczej. Dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do uwzględnienia okoliczności obciążających (np. udziału organizacji przestępczej lub prania pieniędzy w ramach działalności zawodowej) oraz wymaga, aby kary były skuteczne, proporcjonalne i odstraszające, w tym aby maksymalny wymiar kary pozbawienia wolności wynosił co najmniej cztery lata, a w stosownych przypadkach – aby przewidziano środki dotyczące odpowiedzialności osób prawnych. W dyrektywie zawarto przepisy dotyczące jurysdykcji oraz obowiązku zabezpieczenia i konfiskaty korzyści pochodzących z przestępstwa oraz narzędzi służących do popełnienia przestępstwa, a także nałożono na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia skutecznych narzędzi stosowanych w postępowaniu przygotowawczym w sprawach dotyczących prania pieniędzy.

[1] Gdy w niniejszym sprawozdaniu mowa jest o „25 państwach członkowskich" lub jakiejkolwiek innej liczbie państw członkowskich, oznacza to, że chodzi o państwa członkowskie związane dyrektywą.

W sprawozdaniu wskazano, że państwa członkowskie dołożyły znacznych starań, aby dostosować swoje przepisy krajowe do przepisów dyrektywy, choć w przypadku niewielkiej liczby państw członkowskich nadal występują pewne widoczne niespójności i luki.

Oprócz analizy przedstawionej w niniejszym sprawozdaniu na podstawie dotychczas udostępnionych Komisji informacji mogą występować dalsze trudności związane z transpozycją oraz obowiązywać inne przepisy, o których Komisja nie została poinformowana, a także mogą zostać wprowadzone dalsze zmiany legislacyjne i nielegislacyjne mające wpływ na transpozycję. W związku z tym niniejsze sprawozdanie nie powinno uniemożliwiać Komisji dalszej oceny transpozycji i wdrażania dyrektywy w państwach członkowskich.

2 ZGODNOŚĆ TRANSPOZYCJI POSZCZEGÓLNYCH PRZEPISÓW DYREKTYWY

W niniejszym rozdziale dokonano przeglądu transpozycji dyrektywy do prawa krajowego przez państwa członkowskie, oceniając w odniesieniu do poszczególnych artykułów kompletność oraz zgodność krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych z wymogami dyrektywy.

Artykuł 2 – Definicje (w tym przestępstwa źródłowe)

Art. 2 zawiera trzy definicje. W **art. 2 pkt 1** zdefiniowano „**działalność przestępczą**” jako wszystkie przestępstwa zagrożone maksymalną karą pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej jednego roku lub, w przypadku gdy nie przewidziano maksymalnej kary, wszystkie przestępstwa zagrożone minimalną karą pozbawienia wolności w wymiarze powyżej sześciu miesięcy. Przestępstwa stanowiące działalność przestępczą uznaje się za przestępstwa źródłowe w odniesieniu do prania pieniędzy, tj. państwa członkowskie muszą kryminalizować co najmniej pranie mienia pochodzącego z tych przestępstw.

Ponadto, niezależnie od progów wymiaru kary, państwa członkowskie są w każdym przypadku zobowiązane do uwzględnienia szeregu przestępstw w każdej z 22 kategorii przestępstw wymienionych w art. 2 pkt 1 (obejmują one przestępstwa zharmonizowane na poziomie UE)[2].

Zdecydowana większość państw członkowskich, które są zobowiązane do przestrzegania dyrektywy, wykroczyła poza jej zakres stosowania, przyjmując tzw. „podejście obejmujące wszystkie przestępstwa”, zgodnie z którym każde przestępstwo może stanowić przestępstwo źródłowe prania pieniędzy. Pięć państw członkowskich (**Francja, Niderlandy, Luksemburg, Portugalia, Austria**) wyznaczyło konkretne kategorie przestępstw, które mogą stanowić przestępstwa źródłowe w stosunku do prania pieniędzy.

Wszystkie państwa członkowskie prawidłowo transponowały definicję działalności przestępczej określoną w art. 2 pkt 1.

W **art. 2 pkt 2** zawarto szeroką definicję „**mienia**”, które może stanowić przedmiot przestępstwa prania pieniędzy. W tym kontekście mienie definiuje się jako wszelkiego rodzaju aktywa, materialne lub niematerialne, ruchome lub nieruchomości, oraz dokumenty lub instrumenty prawne w jakiejkolwiek formie, włącznie z elektroniczną lub cyfrową, zaświadczające o prawie własności lub innych prawach do tych aktywów. Chociaż państwa członkowskie nie uwzględniły konkretnie pojęcia „mienia” w swoich przepisach dotyczących

[2] Zob. motyw 5.

prania pieniędzy, często zapisują one definicje w innych aktach prawnych, wykorzystywanych również do określenia przedmiotów prania pieniędzy, i zapewniają tym samym zgodność z odnośnym przepisem dyrektywy.

Chociaż 23 państwa członkowskie transponowały definicję mienia określoną w art. 2 pkt 2, okazuje się, że przepisy obowiązujące w **Niemczech i Austrii** nie uznają zaoszczędzonych kosztów (takich jak podatki zatrzymane w wyniku popełnienia przestępstwa podatkowego) za mienie, które może stać się przedmiotem prania pieniędzy. Zasadniczo § 165 ust. 6 austriackiego kodeksu karnego wyłącza z zakresu prania pieniędzy zwykłe oszczędności, takie jak niezrealizowane straty, które nie wystąpiły, zrzeczenie się roszczeń lub uniknięcie wydatków i opłat. Uniemożliwia to austriackim organom uznanie za przestępstwo prania pieniędzy środków zgromadzonych w wyniku niezgodnego z prawem niepłacenia podatków, a następnie poddanych praniu. W poprzedniej wersji § 261 ust. 5 niemieckiego kodeksu karnego wydatki zaoszczędzone w wyniku uchylania się od opodatkowania wyraźnie włączono do zakresu przestępstwa prania pieniędzy. Wraz z reformą w 2021 r. ustęp ten uchylono, w związku z czym z jego zakresu wyłączono takie zaoszczędzone koszty. W związku z tym wydaje się, że w obu jurysdykcjach uznaje się, że przedmiotem przestępstwa prania pieniędzy może być wyłącznie mienie stanowiące rzeczywisty przyrost majątku danej osoby, np. środki pieniężne uzyskane w wyniku przestępstwa związanego z handlem narkotykami lub ulga podatkowa. Szeroka definicja mienia zawarta w dyrektywie obejmuje jednak wszystkie rodzaje mienia, w tym zaoszczędzone koszty, nawet jeśli nie zostały one wyraźnie wymienione.

W art. 2 pkt 3 zdefiniowano „**osobę prawną**" jako podmiot mający osobowość prawną na mocy właściwego prawa, z wyjątkiem państw lub organów publicznych wykonujących władzę państwową oraz publicznych organizacji międzynarodowych. Podobnie jak w przypadku terminu „mienie" wiele państw członkowskich definiuje „osobę prawną" w innych aktach prawnych, które mają również zastosowanie do celów przestępstw prania pieniędzy. Takie rozwiązanie jest zgodne z dyrektywą.

Artykuł 3 – Przestępstwa prania pieniędzy

Art. 3 ust. 1 zobowiązuje państwa członkowskie do kryminalizacji a) konwersji lub przekazania mienia, b) ukrycia lub zatajenia różnych cech mienia oraz c) nabycia, posiadania lub użytkowania mienia w zakresie, w jakim sprawca takich czynów jest świadomy, że mienie to pochodzi z działalności przestępczej.

Państwa członkowskie transponowały ten przepis na różne sposoby. Siedem państw członkowskich (**Bułgaria, Czechy, Grecja, Finlandia, Węgry, Polska i Rumunia**) dokonało pośredniej transpozycji elementu umyślności, opierając się na ogólnych zasadach prawa karnego, zgodnie z którymi przestępstwo uznaje się za popełnione wyłącznie w przypadku wystąpienia elementu umyślności. Pozostałe państwa członkowskie wyraźnie włączyły element umyślności do przepisów krajowych kryminalizujących pranie pieniędzy.

Art. 3 ust. 2 zapewnia państwom członkowskim możliwość kryminalizacji również takich przypadków prania pieniędzy, w których sprawca nie wiedział, ale podejrzewał lub powinien był wiedzieć, że mienie pochodzi z działalności przestępczej (nieumyślne pranie pieniędzy). Z tej możliwości skorzystało **15 państw członkowskich**[3], uznając nieumyślne pranie pieniędzy za przestępstwo.

[3] Belgia, Cypr, Czechy, Niemcy, Hiszpania, Finlandia, Chorwacja, Węgry, Łotwa, Malta, Niderlandy, Polska, Szwecja, Słowenia i Słowacja.

Biorąc pod uwagę, że złożone systemy prania pieniędzy utrudniają udowodnienie przestępstwa źródłowego, dyrektywa służy również usunięciu praktycznych i prawnych barier dla ścigania prania pieniędzy jako przestępstwa niepowiązanego z innymi przestępstwami. W tym celu zobowiązuje ona państwa członkowskie do umożliwienia ścigania i skazywania za **pranie pieniędzy bez wymagania wyroku skazującego za przestępstwo źródłowe** (**art. 3 ust. 3 lit. a)**) oraz bez wymagania od organów **udowodnienia wszystkich elementów przestępstwa źródłowego** (które mogą obejmować tożsamość sprawcy działalności przestępczej, z której pochodzi mienie) (**art. 3 ust. 3 lit. b)**). W dalszej części niniejszego dokumentu przestępstwo to określa się jako „pranie pieniędzy niepowiązane z innymi przestępstwami".

Szesnaście państw członkowskich[4] nie dokonało transpozycji tego przepisu w sposób wyraźny, lecz **poprzez „transpozycję dorozumianą"**, tj. poprzez brak wyraźnego wskazania w krajowych przepisach dotyczących prania pieniędzy, że muszą być spełnione warunki takie jak wcześniejsze lub równoczesne skazanie za przestępstwo źródłowe lub ustalenie wszystkich faktów i okoliczności przestępstwa źródłowego.

Komisja zauważa, że **progi wymagane do udowodnienia przed sądem nielegalnego pochodzenia mienia znacznie się różnią w poszczególnych państwach członkowskich**.

W **czternastu państwach członkowskich**[5] przy udowadnianiu nielegalnego pochodzenia mienia nie jest konieczne określenie rodzaju przestępstwa źródłowego. Wystarczy jedynie ustalić, że mienie poddane praniu pochodzi z działalności przestępczej, co znacznie ułatwia ściganie przestępstw prania pieniędzy.

W wielu państwach członkowskich sądy nadal jednak stawiają wysokie wymagania dotyczące udowodnienia popełnienia przestępstwa źródłowego. W **dziesięciu państwach członkowskich**[6] organy nadal mają obowiązek określenia kategorii przestępstwa, do której należy przestępstwo źródłowe (np. handel narkotykami, handel ludźmi, nadużycie finansowe itp.). Wśród nich w dwóch **państwach członkowskich (w Bułgarii i Polsce)** obowiązują szczególnie wysokie wymogi dowodowe dotyczące przestępstwa źródłowego. W **Bułgarii**[7] nadal wymaga się wykazania rodzaju przestępstwa oraz czasu i miejsca jego popełnienia. W **Polsce** zgodnie z orzecznictwem[8] konieczne jest wykazanie w sposób wystarczająco konkretny, że określone składniki majątku pochodzą z konkretnego przestępstwa źródłowego.

Jak wskazano również w sprawozdaniu z oceny, **brzmienie dyrektywy jest bardzo ogólne, co pozwala na taką transpozycję**. Dyrektywa wymaga, aby możliwe było skazanie za pranie pieniędzy bez konieczności ustalenia „wszystkich elementów faktycznych lub wszystkich okoliczności" przestępstwa źródłowego, jednak takie sformułowanie oznacza, że ustawodawca może nadal wymagać od organów udowodnienia wszystkich elementów przestępstwa źródłowego z wyjątkiem jednego.

[4] Belgia, Bułgaria, Czechy, Estonia, Finlandia, Francja, Chorwacja, Węgry, Włochy, Niderlandy, Polska, Portugalia, Rumunia, Szwecja, Słowenia i Słowacja.
[5] Austria, Belgia, Hiszpania, Francja, Włochy, Luksemburg, Łotwa, Litwa, Malta, Niderlandy, Rumunia, Szwecja, Słowacja i Słowenia.
[6] Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Niemcy, Estonia, Grecja, Węgry, Polska i Portugalia.
[7] Art. 253 bułgarskiego kodeksu karnego.
[8] Orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie art. 299 § 1 kodeksu karnego.

Biorąc pod uwagę szeroki margines swobody, jaki dyrektywa pozostawia państwom członkowskim, w odniesieniu do **art. 3 ust. 3 lit. a) i b)** nie stwierdzono **żadnego przypadku niezgodności**.

Wszystkie państwa członkowskie dokonały zgodnej z dyrektywą transpozycji, przewidując, że przestępstwa prania pieniędzy obejmują mienie pochodzące z czynów popełnionych w innym państwie członkowskim lub państwie niebędącym członkiem UE, jeżeli czyny te stanowiłyby przestępstwo źródłowe, gdyby miały miejsce na terytorium danego państwa (**art. 3 ust. 3 lit. c)**).

Ze względu na zasadę proporcjonalności **art. 3 ust. 4** daje państwom członkowskim możliwość zawężenia zakresu spraw transgranicznych, w których pranie pieniędzy jest karalne, tj. gdy przestępstwo źródłowe miało miejsce w państwach, w których takie czyny nie są kryminalizowane (wymóg „podwójnej karalności"). W przypadku niektórych kategorii poważnych przestępstw nie ma jednak możliwości takiego zawężenia zakresu transgranicznego. W przypadkach udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, terroryzmu, handlu ludźmi, przemytu nielegalnych migrantów, wykorzystywania seksualnego, handlu narkotykami i korupcji popełnionych w innym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim nadal musi istnieć możliwość ścigania danej osoby za pranie pieniędzy, nawet jeżeli czyn, z którego pochodzą pieniądze, nie stanowi przestępstwa w tym innym państwie.

Z możliwości wprowadzenia wymogu „podwójnej karalności" skorzystało **osiem państw członkowskich**[9]. **Luksemburg**[10] wymaga jednak spełnienia tego wymogu w przypadku niektórych przestępstw, do których zasada ta nie powinna mieć zastosowania, a mianowicie udziału w organizacji przestępczej oraz wymuszeń.

Ponadto państwa członkowskie muszą zapewnić, aby czyny uznawane za pranie pieniędzy w art. 3 ust. 1 lit. a) i b) podlegały karze w przypadku „**prania pieniędzy przez ten sam podmiot, który je uzyskał**" (**art. 3 ust. 5**), co oznacza przypadek, w którym osoba, która popełniła przestępstwo źródłowe lub była w nie zaangażowana, dokonuje prania dochodów z własnego przestępstwa.

Państwa członkowskie wdrożyły ten przepis do swojego ustawodawstwa krajowego **wyraźnie** lub **w sposób dorozumiany**, nie wprowadzając warunku, zgodnie z którym sprawca przestępstwa źródłowego musi być inną osobą niż sprawca przestępstwa prania pieniędzy. Niektóre państwa członkowskie uwzględniły w swoim ustawodawstwie krajowym wyjątki, **które nie mają wpływu na zgodność z dyrektywą**, np. **Niemcy** wymagają, aby nielegalne mienie zostało w jakiś sposób wprowadzone do obrotu, **a Włochy i Estonia** nie uwzględniają w zakresie stosowania przepisów wykorzystania mienia do celów osobistych. W związku z powyższym nie stwierdzono żadnego przypadku niezgodności.

Artykuł 4 – Pomocnictwo, podżeganie i usiłowanie

Art. 4 wymaga, aby **przestępstwa pomocnicze, tj. pomocnictwo, podżeganie** do popełnienia przestępstwa prania pieniędzy i **usiłowanie** popełnienia przestępstwa prania pieniędzy, podlegały karze jako przestępstwa.

[9] Austria, Niemcy, Estonia, Grecja, Finlandia, Węgry, Luksemburg i Portugalia.
[10] Art. 506-3 akapit drugi kodeksu karnego (*code pénal*), w związku z art. 5-1 kodeksu postępowania karnego (*code de procédure pénale*).

Wszystkie 25 państw członkowskich dokonało prawidłowej transpozycji art. 4.

Artykuł 5 – Kary dla osób fizycznych

W **art. 5** wymaga się, aby przestępstwa prania pieniędzy i przestępstwa pomocnicze **podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym**, przy czym przestępstwa prania pieniędzy muszą podlegać karze w maksymalnym wymiarze co najmniej czterech lat pozbawienia wolności.

W tym kontekście Komisja zauważa, że Szwecja[11] ustaliła w swoim ustawodawstwie maksymalny wymiar dwóch lat, podczas gdy **Grecja**[12] najwyraźniej nie zastosowała się do progu czterech lat w przypadku, gdy przestępstwo źródłowe stanowi wykroczenie, co w praktyce oznacza, że kara za pranie pieniędzy nie jest wystarczająco surowa w odniesieniu do szerokiego zakresu przestępstw źródłowych określonych w dyrektywie.

Artykuł 6 – Okoliczności obciążające

W **art. 6 ust. 1** określono dwie obowiązkowe okoliczności obciążające: gdy pranie pieniędzy **zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej** lub gdy zostało **popełnione w ramach działalności zawodowej „podmiotu zobowiązanego”**, czyli podmiotu podlegającego szczególnym obowiązkom w zakresie sprawozdawczości i weryfikacji klienta na mocy unijnych przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy[13].

W tym kontekście należy zauważyć, że **Litwa, Polska** i **Słowenia** nie wprowadziły do swojego ustawodawstwa okoliczności obciążającej w postaci prania pieniędzy dokonywanego przez podmiot zobowiązany; na **Cyprze**[14] nie przewidziano okoliczności obciążających w przypadku pomocnictwa, podżegania i usiłowania prania pieniędzy; w **Grecji**[15] nie można zastosować okoliczności obciążających, jeżeli przestępstwo źródłowe stanowi wykroczenie, co w praktyce wyklucza szeroki zakres przestępstw źródłowych określonych w dyrektywie.

Art. 6 ust. 2 daje państwom członkowskim możliwość wprowadzenia dwóch dodatkowych okoliczności obciążających: **a)** gdy mienie poddawane praniu ma znaczną wartość lub **b)** gdy mienie poddawane praniu pochodzi z popełnienia określonego zestawu przestępstw[16]. **Wariant a) transponowany przez 14 państw członkowskich**[17]**, zaś wariant b) – przez cztery państwa członkowskie**[18]**.**

Wszystkie państwa członkowskie, które skorzystały z tych wariantów, transponowały je w sposób zgodny z dyrektywą.

---

[11] Ustawa: Lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, 3 §.
[12] Art. 39 ust. 1 lit. d) ustawy L. 4557/2018.
[13] Zob. w szczególności art. 2 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73), najnowsza wersja skonsolidowana dostępna pod adresem: *EUR-Lex - 02015L0849-20241230 - PL - EUR-Lex*.
[14] Część I § 4 ust. 4 ustawy L. 188(I)/2007.
[15] Art. 39 ust. 1 lit. d) ustawy L. 4557/2018.
[16] Udział w zorganizowanej grupie przestępczej lub wymuszenia, terroryzm, handel ludźmi i przemyt nielegalnych migrantów, wykorzystywanie seksualne, nielegalny handel narkotykami i korupcja.
[17] Austria, Bułgaria, Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Finlandia, Chorwacja, Węgry, Łotwa, Polska, Szwecja, Słowenia i Słowacja.
[18] Grecja, Hiszpania, Finlandia i Chorwacja.

Artykuł 7 – Odpowiedzialność osób prawnych

Zgodnie z dyrektywą musi istnieć możliwość pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności za przestępstwa prania pieniędzy, w tym w przypadku prania pieniędzy przez ten sam podmiot, który je uzyskał. Obejmuje to czyny dowolnych osób działających indywidualnie lub jako część organu tej osoby prawnej, zajmujących ważną pozycję w jej strukturze (**art. 7 ust. 1**). Państwa członkowskie muszą również zapewnić możliwość pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli umożliwił popełnienie przestępstwa (**art. 7 ust. 2**). Odpowiedzialność osób prawnych nie powinna jednak wykluczać możliwości wszczęcia postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym uczestniczącym jako sprawcy w popełnieniu przestępstw (**art. 7 ust. 3**).

Jeżeli chodzi o odpowiedzialność osób prawnych, Francja nie wprowadziła w swoim ustawodawstwie możliwości pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności w przypadku, gdy przestępstwa prania pieniędzy były możliwe ze względu na brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby zajmującej ważne stanowisko w danym podmiocie.

Artykuł 8 – Kary dla osób prawnych

W **art. 8** zobowiązano państwa członkowskie do zapewnienia, aby osobie prawnej pociągniętej do odpowiedzialności na podstawie art. 7 **groziły skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary, obejmujące grzywny nałożone na podstawie przepisów prawa karnego lub na podstawie innych przepisów**. Wszystkie państwa członkowskie transponowały ten przepis w sposób zgodny z wymogami.

Ponadto w **art. 8 wymieniono warianty dalszych kar**, od odebrania podmiotowi prawnemu prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej przez odcięcie dostępu do finansowania publicznego, zakaz prowadzenia działalności handlowej, objęcie podmiotu nadzorem sądowym, zamknięcie zakładów wykorzystywanych do popełnienia przestępstwa po możliwość wydania sądowego nakazu w sprawie rozwiązania spółki (tj. likwidacji). **19 państw członkowskich**[19] **skorzystało z co najmniej jednego z tych wariantów. Sześć państw członkowskich w ogóle nie skorzystało z żadnego z tych wariantów.**

Wszystkie państwa członkowskie, które skorzystały z tych wariantów, transponowały je w sposób zgodny z dyrektywą.

Artykuł 9 – Konfiskata

W **art. 9** zobowiązano państwa członkowskie **do zapewnienia, w stosownych przypadkach, aby właściwe organy krajowe zabezpieczały lub konfiskowały** korzyści pochodzące z przestępstw prania pieniędzy, o których mowa w dyrektywie, oraz narzędzia służące lub mające służyć do popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia tych przestępstw, zgodnie z dyrektywą 2014/42/UE w sprawie konfiskaty[20].

[19] Belgia, Cypr, Czechy, Niemcy, Grecja, Hiszpania, Francja, Chorwacja, Węgry, Włochy, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia i Słowacja.

[20] Zob. motyw 16 dyrektywy w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych: „[…] Państwa członkowskie powinny jako minimum zapewnić zabezpieczenie i konfiskatę narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa we wszystkich przypadkach przewidzianych w dyrektywie 2014/42/UE. Państwa członkowskie powinny także poważnie rozważyć umożliwienie konfiskaty we wszystkich przypadkach, w których nie jest możliwe wszczęcie lub zakończenie postępowania karnego, w tym z powodu śmierci sprawcy".

Wszystkie 25 państw członkowskich dokonało transpozycji art. 9 zgodnie z dyrektywą.

Artykuł 10 – Jurysdykcja

Art. 10 ust. 1 zobowiązuje państwo członkowskie do określenia swojej **jurysdykcji** w odniesieniu do przestępstw prania pieniędzy, gdy przestępstwo zostało popełnione na jego terytorium (**art. 10 ust. 1 lit. a)**) lub gdy sprawca jest jego obywatelem (**art. 10 ust. 1 lit. b)**). Wszystkie **państwa członkowskie** dokonały transpozycji tego przepisu zgodnie z dyrektywą.

W odniesieniu do **art. 10 ust. 1 lit. b)** należy zauważyć, że właśnie w przypadku, gdy sprawca jest obywatelem państwa członkowskiego, przepis ten został transponowany w sposób rozbieżny, w szczególności w odniesieniu do wymogu **podwójnej karalności**[21].
Wobec braku konkretnego przepisu dotyczącego tej kwestii wydaje się, że **10 państw członkowskich**[22] wdrożyło dyrektywę bez wyraźnego określenia wymogu podwójnej karalności jako warunku wstępnego ustalenia jurysdykcji. Natomiast **11 państw członkowskich**[23] wyraźnie włączyło wspomniany wymóg jako warunek ustanowienia jurysdykcji w odniesieniu do swoich obywateli. Z kolei **trzy państwa członkowskie**[24] wyraźnie wykluczyły wymóg podwójnej karalności w odniesieniu do przestępstw prania pieniędzy.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 państwa członkowskie mogą rozszerzyć zakres swojej jurysdykcji na przypadki, w których **a)** sprawca ma miejsce zwykłego pobytu na ich terytorium lub **b)** przestępstwo zostało popełnione na korzyść osoby prawnej mającej swą siedzibę na ich terytorium. Z możliwości przewidzianej w **art. 10 ust. 2 lit. a)** skorzystało **14 państw członkowskich**[25]. Z możliwości przewidzianej w **art. 10 ust. 2 lit. b) w sposób zgodny z dyrektywą** skorzystało **dziesięć państw członkowskich**[26].

Art. 11 – Narzędzia stosowane w postępowaniu przygotowawczym

W **art. 11 wymaga** się zapewnienia osobom, jednostkom lub służbom odpowiedzialnym za prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących przestępstw prania pieniędzy, w tym pomocnictwa w ich popełnieniu, podżegania do nich i usiłowania ich popełnienia, lub za ich ściganie **skutecznych narzędzi stosowanych w postępowaniu przygotowawczym**[27]. **Wszystkie 25 państw członkowskich dokonało transpozycji art. 11 zgodnie** z dyrektywą.

3 WNIOSKI

Biorąc pod uwagę znaczenie prania pieniędzy dla zorganizowanych grup przestępczych jako kluczowego narzędzia finansowania, a także jako sposobu na zabezpieczenie nielegalnych zysków i przeniknięcie do legalnej gospodarki, harmonizacja środków prawa karnego w zakresie zwalczania prania pieniędzy stanowi istotny element szerszych działań Unii

[21] Zgodnie z tą zasadą jurysdykcję można ustanowić tylko wtedy, gdy dany czyn uznaje się za przestępstwo zarówno w państwie ścigającym, jak i w państwie, w którym został on popełniony.
[22] Bułgaria, Czechy, Włochy, Łotwa, Węgry, Malta, Polska, Słowenia, Słowacja, Finlandia.
[23] Belgia, Niemcy, Estonia, Hiszpania, Francja, Chorwacja, Cypr, Litwa, Luksemburg, Austria, Szwecja.
[24] Grecja, Niderlandy, Rumunia.
[25] Austria, Belgia, Estonia, Hiszpania, Finlandia, Chorwacja, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Portugalia, Szwecja i Słowacja.
[26] Austria, Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Luksemburg, Łotwa, Polska, Słowenia i Słowacja.
[27] Zob. również motyw 19: „Powinno się zatem zapewnić, aby do dyspozycji były wystarczająca liczba personelu i ukierunkowane szkolenie, zasoby i najnowsze zdolności technologiczne. *[...]*.”.

mających na celu zakłócenie działalności i rozbicie siatek przestępczych, co podkreślono w europejskiej strategii bezpieczeństwa wewnętrznego „ProtectEU”[28].

Komisja docenia starania państw członkowskich na rzecz przyjęcia środków służących zapewnieniu zgodności z przepisami dyrektywy. Chociaż nadal występują pewne niespójności i luki, zasadniczo transpozycja była zgodna z dyrektywą, a państwa członkowskie wprowadziły kompleksowe środki w celu dostosowania przepisów krajowych do norm UE. Większość państw członkowskich przyjęła szczegółowe przepisy w celu spełnienia wymogów dyrektywy, natomiast kilka państw członkowskich oparło się w całości lub w dużej mierze na obowiązujących przepisach krajowych.

Komisja będzie nadal udzielała państwom członkowskim wsparcia w usunięciu stwierdzonych niedociągnięć, aby zapewnić pełną i prawidłową transpozycję dyrektywy. W tym celu Komisja zamierza monitorować i zapewniać zgodność środków krajowych z przepisami dyrektywy.

[28] EUR-Lex - 52025DC0148 - PL - EUR-Lex.